

काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड

प्रशासन सेवा प्रशासन समुह, तह-७ प्रशासन अधिकृत पदको

खुल्ला, समावेशी तथा आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षाको पाठ्यक्रम

१. लिखित परीक्षाको विषय, पूर्णाङ्क, परीक्षा प्रणाली, प्रश्नसंख्या, अंकभार र समय निम्नानुसार हुनेछ ।

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतिर्णाङ्क		परीक्षा प्रणाली	प्रश्न संख्या	प्रति प्रश्न अंकभार	समय
प्रथम पत्र	(क) सामान्य ज्ञान र बौद्धिक परीक्षण	५०	४०	बस्तुगत बहु वैकल्पिक प्रश्न	सामान्य ज्ञान	२५	१	२ घण्टा ३० मिनेट
					बौद्धिक ज्ञान	१५	१	
					सामान्य अंग्रेजी	१०	१	
	(ख) संस्थागत एवं सामाजिक मामिला	५०	विषयगत	छोटो उत्तर आउने प्रश्न	६	५		
					लामो उत्तर आउने प्रश्न	२	१०	
द्वितीय पत्र	सेवा सम्बन्धी	१००	४०		लामो उत्तर आउने प्रश्न	१०	१०	३ घण्टा

२. द्वितीय चरण: अन्तर्वार्ताको योजना

विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
व्यक्तिगत अन्तर्वार्ता	३०	मौखिक

३. बस्तुगत प्रश्नमा प्रत्येक चार वटा सम्भाव्य उत्तर दिइनेछ । जसमध्ये एउटा सही उत्तरमा (लोक सेवा आयोगले तोके बमोजिम) चिन्ह लगाउने वा लेख्नु पर्नेछ । गलत उत्तर वापत प्रति गलत उत्तर २० प्रतिशतका दरले अंक घटाइनेछ ।

४. प्रशासन सेवा अन्तर्गतका सबै समुहहरूको प्रथम पत्रको पाठ्यक्रम एउटै हुनेछ । प्रथम पत्रको लिखित परीक्षा सबै समुहहरूका लागि संयुक्त रूपमा एउटै प्रश्नपत्रबाट एकैदिन वा छुट्टाछुट्टै प्रश्नपत्रबाट छुट्टाछुट्टै दिन सक्नेछ ।

५. प्रथम पत्रको बस्तुगत र विषयगत दुवै परीक्षा एकै पटक एकै सिटिङमा हुनेछ । प्रथमपत्र र द्वितीय पत्रको परीक्षा फरक फरक हुनेछ । द्वितीय पत्रमा २ खण्डहरू हुनेछन । प्रत्येक खण्डको लागि फरक फरक उत्तरपुस्तिका प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।

६. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी वा दुवै हुन सक्नेछ ।

७. सामान्यतः प्रत्येक इकाईबाट प्रश्नहरू सोधिनेछन । लामो उत्तर दिनुपर्ने प्रश्न एकै वा खण्ड खण्ड गरी (दुई वा सो भन्दा बढी) सोध्न सकिनेछ । यस्तो प्रश्न एक भन्दा बढी इकाईबाट पर्ने गरी सोध्न सकिनेछ ।

८. यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडी (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।

९. परीक्षामा कालो मसी भएको कलम वा डटपेन मात्र प्रयोग गर्नुपर्नेछ ।

१०. पाठ्यक्रम लागू मिति २०७८ श्रावण १ गते ।

प्रथम पत्र: सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण (१०० अंक)

प्रथमपत्र

खण्ड (क) सामान्य ज्ञान र सामान्य बौद्धिक परीक्षण

१. सामान्य ज्ञान:

१.१ सौर्यमण्डल र विश्व सम्बन्धी जानकारी:

- क) सौर्यमण्डल सम्बन्धी जानकारी
- ख) विश्वको भुगोल: महादेश, महासागर, अक्षांश, देशान्तर, अन्तराष्ट्रिय तिथि रेखा, समय, पर्वतश्रृंखला, नदी, हिमनदी, ताल र हिमताल ।
- ग) अन्तराष्ट्रिय सम्बन्ध तथा संघ/संस्था: संयुक्त राष्ट्र संघ र यसका एजेन्सीहरू (UNO and Its Agencies), विश्व व्यापार (WTO), यूरोपेली संघ (EU), दक्षिण पूर्वी एशियाली राष्ट्रहरूको संगठन (ASEAN) र दक्षिण एशियाली क्षेत्रीय संगठन (SAARC) तथा SAARC Development Goals सम्बन्धी जानकारी ।
- घ) विश्वका प्रमुख मुद्रा तथा अन्तराष्ट्रिय जानकारी
- ङ) अन्तराष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नविनतम गतिविधिहरू ।

१.२ नेपाल सम्बन्धि जानकारी:

- क) नेपालको भुगोल र आर्थिक तथा सामाजिक क्रियाकलाप: धरातलीय स्वरूपको किसिम र विशेषता, नेपालमा पाइने हावापानीको किसिम र विशेषता, तालतलैया, खनिज पदार्थ, प्राकृतिक स्रोत साधन, यातायात, विद्युत, शिक्षा, स्वास्थ्य, संचार, कृषि, उद्योग, पर्यटन, र व्यापार सम्बन्धी जानकारी ।
- ख) नेपालको इतिहास: किराँतकाल, लिच्छवीकाल, मल्लकाल र आधुनिक इतिहासका प्रमुख घटना सम्बन्धी सामान्य जानकारी ।
- ग) नेपालको सामाजिक एवं सांस्कृतिक अवस्था: प्रथा, परम्परा, धर्म, जाजाति, भाषाभाषी, संस्कृति र साहित्य ।
- घ) राष्ट्रिय महत्वका समसामयिक घटना तथा नविनतम गतिविधिहरू खेलकुद, पुरस्कार, कला, साहित्य लगायत महत्वपूर्ण व्यक्तित्वहरू सम्बन्धी जानकारी
- ङ) नेपालको संघीय, प्रादेशीक र स्थानीय संरचना तथा शासन प्रणाली सम्बन्धी जानकारी ।

२. बौद्धिक परीक्षण:

२.१ Verbal and non-verbal aptitude-शाब्दिक/अशाब्दिक तार्किक परीक्षण:

Vocabulary, Alphabetical ordering of words, classification, Coding-Decoding, Insert the missing character, Direction and Distance sense test, ranking order test, Relationship Test, Logical sequence of words Common Sense test, Assertion and Reason, Logical reasoning Figure series, Figure analogy, Figure Classification, Figure Matrix, Pattern completion/finding construction of squares and triangle, Analytical reasoning.

२.२ Numerical ability and Quantitative Aptitude-मात्रात्मक (संख्यात्मक/अंक सम्बन्धी) तार्किक परीक्षण

Arithmetical reasoning, Insert the correct mathematical signs, Decimal and fraction, Percentage, Ratio, average, Profit and Loss, time and work.

३. सामान्य अंग्रेजी

३.१ Comprehension :

- Fact finding, inferential, Core theme, true/false identification, Issues raised and Language based

३.२ Vocabulary:

- Meaning of the words (literal/figurative/contextual), Single word for expressions, synonyms/antonyms, Derivatives and Homonyms/homophones.

३.३ Syntactic ability:

- Agreement, Tense aspect, Parallel structures, clauses, Modifier, Conditions, Phrasal expressions, Shifts (Tense, Number, person) Transformations, Varieties, Prepositions/Conjunctions and part of speech

प्रथम पत्र खण्ड (ख) संस्थागत एवं सामाजिक मामिला

१. Development (विकास)

- १.१ विकास प्रशासनको अवधारणा
- १.२ नेपालको विकास प्रयासमा सार्वजनिक नीजि साझेदारी
- १.३ नेपालमा योजनाबद्ध विकास: प्रयास उपलब्धी र चुनौती
- १.४ दिगो विकास
- १.५ संस्थागत सामाजिक दायित्व (Corporate Social Responsibility)
- १.६ आयोजना व्यवस्थापन

२. Social, Economic and Environmental Issues (सामाजिक, आर्थिक तथा वातावरणीय सवालहरु)

- २.१ सामाजिक सवालहरु (Social Issues)
- २.२ द्वन्द व्यवस्थापन (Conflict Management)
- २.३ सामाजिक न्याय र समानता
- २.४ बहुलता व्यवस्थापन (Diversity Management)
- २.५ विद्युतिय अपराध, भ्रष्टाचार, सम्पत्ति शुद्धिकरण
- २.६ वातावरण प्रदुषण, कार्बन व्यापार

३. संविधान र ऐन, नियमहरु

- ३.१ कर्मचारी प्रशासन विनियमावली, २०६४ (संशोधन सहित)
- ३.२ आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६४
- ३.३ नेपालको संविधान
- ३.४ कम्पनी ऐन, २०६३

- ३.५ नेपाल खानेपानी संस्थान ऐन, २०४६
- ३.६ खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड ऐन, २०६३
- ३.७ खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग ऐन, २०६३
- ३.८ सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- ३.९ सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४
- ३.१० उपभोक्ता संरक्षण ऐन २०५४ र नियमावली २०५५
- ३.११ भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- ३.१२ वातावरण संरक्षण ऐन, २०५३ र नियमावली २०५६
- ३.१३ सुशासन ऐन २०६४
- ३.१४ सुचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४
- ३.१५ श्रम ऐन २०४९
- ३.१६ खानेपानी तथा सरसफाई नीति २०७१

४. काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड सम्बन्धी

- ४.१ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको ऐतिहासिक पृष्ठभूमि तथा विद्यमान सांगठनिक संरचना बारे जानकारी
- ४.२ सार्वजनिक नीजि साझेदारी (Public Private Partnership) को अवधारणा तथा सार्वजनिक नीजि साझेदारी (Public Private Partnership) मा खानेपानी व्यवस्थापन भएका केही मुलुकहरूको संक्षिप्त जानकारी
- ४.३ खानेपानी महशुल निर्धारण आयोग तथा काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड
- ४.४ आयोजना कार्यान्वयन निर्देशनालय
- ४.५ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको प्रबन्धपत्र
- ४.६ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडको नियमावली
- ४.७ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका शेयरधनीहरू बिचको सम्झौता तथा काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेड र काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी व्यवस्थापन बोर्ड बीचको Lease Agreement र अनुमति पत्र
- ४.७ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडका सरोकारवालाहरूसँगको सम्बन्ध व्यवस्थापन एवं गुनासो व्यवस्थापन
- ४.८ काठमाण्डौ उपत्यका खानेपानी लिमिटेडमा नवपर्वतन (Innovation) को आवश्यकता र उपयोग

४. खानेपानी तथा सरसफाई सम्बन्धी

- ३.१ नेपालमा खानेपानी तथा सरसफाईको अवस्था
- ३.२ सहसताब्दी विकास लक्ष्य (Millennium Development Goal) र दिगो विकास लक्ष्य (Sustainable Development Goal)
- ३.४ सहरी सुविधा व्यवस्थापन
- ३.५ खानेपानी गुणस्तर नियन्त्रण सम्बन्धी विद्यमान ऐन तथा नियमहरू
- ३.६ पानी गुणस्तर (WHO & NS Standard) प्रयोगशाला सम्बन्धी
- ३.७ खानेपानी गुणस्तर सम्बन्धी विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थाहरू

खण्ड क

१. कर्मचारी व्यवस्थापनका आधारभूत पक्षहरू

- १.१ मानव संसाधन व्यवस्थापन: अवधारणा तथा आयामहरू
- १.२ मानव संसाधन योजना
- १.३ कर्मचारी व्यवस्थापनका पक्षहरू: भर्ना, छनौट, पदस्थापन, सामाजिकरण र उपयोग
- १.४ मानव संसाधन विकासका आयामहरू: तालिम वृत्तिविकास, तथा कार्यसम्पादन मुल्याङ्कन
- १.५ आचारसंहिता, नैतिकता र अनुशासन
- १.६ संगठनात्मक व्यवहार र समुह गतिशिलता
- १.७ निर्णय प्रक्रिया र संचार
- १.८ नेपालमा मानव संसाधन व्यवस्थापनका समस्या एवं चुनौतिहरू
- १.९ नेपालमा प्रशासन सुधारका आधारभूत पक्षहरू
- १.१० कर्मचारी कल्याण एवं कार्यस्थल वातावरण
- १.११ मानवश्रोत व्यवस्थापनमा नयाँ पद्धती (**Competency mapping, Business Outsourcing, Right sizing of Work force, Talent Management**)

२. व्यवस्थापिकय कार्य र प्रक्रियाहरू (Managerial Function and Process)

- २.१ व्यवस्थापनको अवधारणा र आधारहरू
- २.२ व्यवस्थापनका कार्यहरू
- २.३ व्यवस्थापनको भुमिका र दक्षता
- २.४ व्यवस्थापिकय नैतिकता

३. सांगठनिक व्यवहार तथा योजना

- ३.१ सांगठनिक व्यवहारका अवधारणात्मक ढाँचाहरू
- ३.२ व्यक्तिगत प्रक्रियाहरू (Individual Process)-Personality, Values and Attitude, Perception, Motivation, Work Stress and Stress Management
- ३.३ सांगठनिक प्रक्रियाहरू: Decision Making, Job Design
- ३.४ सांगठनिक सिद्धान्त र ढाँचाहरू: सांगठनिक सस्कृति (**Organizational Culture**), सास्कृतिक विविधता व्यवस्थापन (**Managing Cultural Diversity**)

खण्ड ख

१. व्यवस्थापिकय सूचना प्रणाली

- १.१ सूचना प्रणालीको अवधारणात्मक आधारशिलाहरू
- १.२ सूचना श्रोत व्यवस्थापन
- १.३ सूचनाका प्रकारहरू
- १.४ सूचना प्रणाली योजना
- १.५ सूचना प्रणालीमा लचकता
- १.६ सूचना प्रणालीको मुल्याङ्कन

२. रणनीतिक व्यवस्थापन

- २.१ रणनीतिक व्यवस्थापनको प्रकृति र क्षेत्रहरू
- २.२ रणनीतिक आशय, दृष्टि, उद्देश्य र नीतिहरू
- २.३ रणनीतिक योजना । कार्यान्वयन प्रक्रियाहरू
- २.४ SWOT Analysis

३. सार्वजनिक प्रशासन

- ३.१ सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा र महत्व
- ३.२ प्रशासन माथि विधायिकी, कार्यपालिका र न्यापालिकाको नियन्त्रण
- ३.३ नागरिक समाज र संचार माध्यमको भूमिका
- ३.४ नागरिक वडापत्र
- ३.५ जनसम्पर्क र यसको महत्व
- ३.६ प्रशासन सुधार: अवधारणा र उद्देश्यहरू
- ३.७ सार्वजनिक प्रशासन र प्रशासनको समानता र भिन्नता

४. उत्पादन तथा संचालन व्यवस्थापन

- ४.१ संचालन व्यवस्थापनका आधारभुत पक्षहरू
- ४.२ उत्पादन व्यवस्थापन: उत्पादनको समष्टिगत योजना, अनुसन्धान तथा विकास व्यवस्थापन
- ४.३ जिन्सी व्यवस्थापन